

ABSTRACT

Thai Vegetable and Fruits Export to EU

Vichitra Yongyuth-ampai

Thailand exports mainly an amount of vegetables and tropical fruits to European markets and its quality of products are very good. Also, Thai fruits are very well known in the European markets such as Longan and Mango. Therefore, the purposes of this essay are (1) to estimate Thailand could export more or less agricultural products as fruit and vegetables to European Markets after there was new EU legislation on pesticide residues on fruit and vegetables and (2) to study the export problems between Thailand and the EU market after the new EU legislation on Maximum Residue Levels (MRLs) launched. The author analyze Thai exporting fruit and vegetables to the EU market in particular five countries which consist of the Netherlands, Germany, the United Kingdom, France and Italy.

The procedure employed an action research after the author joined the Workshop on EU legislation on Pesticide Residues in Fruit and Vegetables at Bangkok. Some European experts who were charged in pesticide residues or European MRLs were interviewed, for example, the expert from Department of Agriculture who is responsible for Food Safety of Plant Products Group Plant Standard and Certificate Office and the author asks for more information from the participants who came from Southeast Asians Countries.

After the interview, the findings revealed that the new EU legislation could not affect the exporting on fruit and vegetables between Thailand and the EU markets. Thailand might have the internal problems with Thai farmers, traders or factories who have not known enough information about the new EU rules. Even though, Thailand have the competitors such as China or Vietnam in export of those agricultural products, the export of Thai fruit and vegetables to the European Union is still in progress and becomes more important market for the European Union.

Keywords: Thai vegetable and fruit, Thai export to EU

การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทย ไปสู่สหภาพยุโรป

วิจิตรา ยงยุทธอำไพ

ประเทศไทยนับได้ว่าเป็นประเทศผู้ส่งออกผักและผลไม้เขตร้อนที่สำคัญไปสู่ตลาดสหภาพยุโรป (อียู) นอกจากนั้นผักและผลไม้ของไทยยังเป็นที่รู้จักด้วยคุณภาพและรสชาติของผลผลิต เนื่องด้วยประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อนและเหมาะสมสำหรับการปลูกพืชเมืองร้อน จึงเรียกได้ว่าประเทศไทยมีบทบาทในการส่งออกสินค้าเกษตรกรรมสู่ทั่วโลก บางประเทศนั้นภูมิอากาศไม่เหมาะสมที่จะปลูกพืชเมืองร้อน ความเหมาะสมทางภูมิอากาศและที่ตั้งจึงทำให้ประเทศไทยกลายเป็นแหล่งส่งออกผักและผลไม้ไปทั่วโลกรวมถึงตลาดอียู ประเทศไทยได้เปรียบประเทศคู่แข่งอย่างมากในการส่งออกผักและผลไม้ไปยังตลาดอียูที่กำลังขยายตัว ผู้นำเข้าอีกมากมายยังคงต้องการนำเข้าผักและผลไม้จากประเทศไทย

ปริมาณผลผลิตเกษตรกรรมมากมายที่นำเข้าจากประเทศไทยทำให้คณะกรรมการการสหภาพยุโรปได้ร่างกฎหมายใหม่ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภคภายในอียู กฎหมายใหม่นี้ว่าด้วยการใช้ผลิตภัณฑ์ป้องกันโรคแมลงและศัตรูพืชและสารตกค้างจากยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้ซึ่งประกอบด้วยค่าสาร (Maximum Residue Levels - MRLs) ระดับตกค้างที่ต่างกัน กฎระเบียบใหม่นี้พยายามปรับค่าระดับสารตกค้างสูงสุดให้ใกล้เคียงกันมากที่สุด เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ค้า

ผู้นำเข้าส่งออกและผู้บริโภคในด้านความปลอดภัยของอาหารและยังช่วยให้การค้าเป็นไปอย่างราบรื่นอีกด้วย

การศึกษาชิ้นนี้ศึกษาเกี่ยวข้องกับจำนวนของผักและผลไม้ที่ประเทศไทยส่งออกไปยังประเทศในอียู เช่น เนเธอร์แลนด์ อังกฤษ เยอรมนี ฝรั่งเศสและอิตาลีตั้งแต่ปี 2545 ถึง 2551 และจุดมุ่งหมายของการศึกษานี้เพื่อต้องการประเมินว่าหลังจากที่ระเบียบใหม่ของอียูว่าด้วยการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดในผักและผลไม้ซึ่งกำหนดใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2551 ได้ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทยหรือไม่ นอกจากนี้ยังศึกษาเกี่ยวกับปัญหาระหว่างการส่งออกผักและผลไม้ไปยังอียูภายใต้มาตรการใหม่อีกด้วย

ประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาที่มีบทบาทสำคัญของโลก โดยเฉพาะการส่งออกผักและผลไม้เขตร้อนออกสู่ตลาดโลก การส่งออกของประเทศไทยจัดได้ว่าอยู่ในลำดับต้นๆ ของโลก ประเทศคู่ค้าที่สำคัญของโลกอย่างสหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่นและยุโรปเป็นตลาดที่นำเข้าผักและผลไม้เขตร้อนจากประเทศไทยเรียงตามลำดับความสำคัญ แม้ว่าทวีปยุโรปจะไม่ใช้ตลาดนำเข้าหลักของประเทศไทยแต่แนวโน้มการส่งออกไปยังทวีปยุโรปก็ยังคงแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ

สารตกค้างจากยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้และมาตรการการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุด

อียูให้ความสนใจเป็นอย่างมากเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารและสุขภาพของผู้บริโภค ตั้งแต่การกีดกันทางการค้าถูกยกเลิกไปและตลาดเดียว (The Single Market) ก่อตั้งขึ้น ประชากรทั่วทั้งอียูสามารถเดินทางข้ามจากประเทศสมาชิกหนึ่งไปยังประเทศสมาชิกอื่นได้อย่างง่ายดาย ในขณะเดียวกัน ผู้บริโภคจากประเทศสมาชิกทั้ง 27 ประเทศต้องได้รับการคุ้มครองด้านความปลอดภัยของอาหารในระดับที่เท่ากัน อียูได้ตอบสนองการคุ้มครองผู้บริโภคใน

เรื่องความปลอดภัยของอาหารโดยการวางกลยุทธ์จากวัตถุดิบถึงมือผู้บริโภค
(From farm to the fork) กลยุทธ์นี้ตั้งอยู่บนปัจจัยดังต่อไปนี้

1. กฎระเบียบใหม่ว่าด้วยความปลอดภัยของอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์
2. ระดับความปลอดภัยของอาหารต้องได้รับคำแนะนำและการพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์
3. ระบบการแจ้งเตือนเร่งด่วนด้านความปลอดภัยสำหรับอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์ (A rapid alert system for food and feed)

เนื่องจากประเทศไทยตั้งอยู่ในเขตร้อน ผักและผลไม้ที่รอการส่งออก หรืออยู่ระหว่างการส่งออกมักจะเน่าเสียง่าย ชาวไร่ชาวสวนจำเป็นต้องใช้ยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้เพื่อยืดอายุของผลผลิตก่อนการส่งออก อย่างไรก็ตามประเทศไทยจำเป็นต้องเคารพกฎระเบียบของอียูว่าด้วยการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดให้ปลอดภัยแก่ผู้บริโภค อียูให้ความสำคัญเป็นอย่างมากกับสุขภาพของประชากรรวมถึงสภาพแวดล้อม ดังนั้นคณะกรรมการการสหภาพยุโรปได้กำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดใหม่เพื่อให้สอดคล้องกันทั่วทั้ง 27 ประเทศสมาชิก ค่าระดับสารตกค้างสูงสุดคือ ค่าระดับสารตกค้างสูงสุดที่ถูกกำหนดอย่างถูกต้องตามกฎหมายและสามารถใช้ในอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์ได้โดยไม่เป็นอันตรายต่อชีวิตมนุษย์และชีวิตสัตว์ ระเบียบว่าด้วยการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดหมายเลข 396/2005 ของอียูนี้กำหนดใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2551 คณะกรรมการการสหภาพยุโรปตระหนักว่าค่าระดับสารตกค้างสูงสุดต้องปลอดภัยสำหรับผู้บริโภคและต้องอยู่ในระดับต่ำที่สุดเท่าที่จะทำได้ ระเบียบใหม่นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สอดคล้องกันและทำให้เข้าใจง่ายขึ้นเกี่ยวกับการกำหนดระดับสารตกค้างยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้เพื่อความปลอดภัยของประชากรในอียู โดยค่าระดับสารตกค้างสูงสุดต้องได้รับการพิสูจน์ความปลอดภัยจาก

นักวิทยาศาสตร์และได้รับอนุญาตจากหน่วยงานความปลอดภัยด้านอาหารของอียู (European Food Safety Authority - EFSA) ก่อน เนื่องด้วยเหตุผลบางประการก่อนหน้านี้

ระเบียบใหม่ว่าด้วยการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดจะกำหนดใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2551 กฎหมายเกี่ยวกับสารตกค้างจากยาฆ่าแมลงมีความซับซ้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจากค่าระดับสารตกค้างสูงสุดของประเทศสมาชิกทั้ง 27 ประเทศมีความแตกต่างกัน สร้างความสับสนแก่ผู้ส่งออกชาวไทย ผู้ประกอบการค้าและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ไม่เกิดความมั่นใจว่าค่าระดับสารตกค้างสูงสุดของประเทศสมาชิกประเทศใดควรยึดถือ นำมาซึ่งความเหลื่อมล้ำทางการค้าระหว่างประเทศไทยและประเทศสมาชิกอียูที่กำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดไว้สูงกว่าประเทศสมาชิกอื่น รวมถึงความไม่เท่าเทียมกันของค่าระดับสารตกค้างนี้สร้างความวิตกกังวลในความปลอดภัยด้านอาหารแก่ผู้บริโภค โดยเฉพาะผู้บริโภคในประเทศสมาชิกที่มีการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงกว่าประเทศสมาชิกอื่น

คณะกรรมการสุขภาพยุโรปกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดที่ปลอดภัยสำหรับอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์ไว้ โดยคณะกรรมการได้จัดทำฐานข้อมูลการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสำหรับทั้งพืชผลผักและผลไม้และยาฆ่าแมลงชนิดต่างๆ โดยสามารถเข้าไปเยี่ยมชมฐานข้อมูลการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดที่เว็บไซต์

(http://ec.europa.eu/sanco_pesticide/public/index.cfm)

การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทยไปสู่สหภาพยุโรป

ตัวอย่างรายชื่อผักและผลไม้ที่มักถูกเจือปนจากสิ่งปลอมแปลง

รายชื่อผักและผลไม้ที่ถูกเจือปนจากสิ่งปลอมแปลง	
12 ชนิดที่ถูกเจือปนมากที่สุดแนะนำให้บริโภคมลผลผลิตเหล่านี้ที่ปลูกโดยวิธีธรรมชาติ(Organic) แอปเปิล พริกหยวก ขึ้นฉ่าย เชอร์รี่ องุ่นนอก ผลเนคทารีน พีช แพร์ มันฝรั่ง ราสเบอร์รี่แดง ผักโขม สตอเบอรี่	12 ชนิดที่ถูกเจือปนน้อยที่สุดสามารถบริโภคผลผลิตทั้งที่ปลูกโดยวิธีธรรมชาติและโดยวิธีธรรมชาติ หน่อไม้ฝรั่ง อะโวคาโด กล้วย บรอกโคลี กะหล่ำดอก ข้าวโพด กีวี มะม่วง หัวหอม มะละกอ สับปะรด ถั่ว

แหล่งที่มา: www.diseaseproof.com

จากตารางรายชื่อผักและผลไม้ที่ถูกเจือปนจากสิ่งปลอมแปลงจะเห็นว่าทางด้านซ้ายประกอบไปด้วยผักและผลไม้ 12 ชนิดที่ง่ายต่อการเจือปนด้วยสิ่งสกปรก ยาฆ่าแมลงมักถูกใช้เพื่อปกป้องผลผลิตไม่ให้เน่าเสียและอาจมีสารตกค้างยาฆ่าแมลงในผลผลิตนั้นๆ ซึ่งอาจไม่ปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค จากตารางแนะนำว่าหากต้องการจะบริโภคผักและผลไม้ดังนั้นควรบริโภคผลผลิตที่ปลูกโดยวิธีธรรมชาติจะดีกว่า เช่นกันกับทางด้านขวาผักและผลไม้เหล่านี้มีการปลอมแปลงจากสิ่งสกปรกน้อยจึงสามารถบริโภคผลผลิตจากการปลูกโดยวิธีธรรมชาติหรือโดยวิธีธรรมชาติก็ได้

ผักและผลไม้

ผลไม้สดเขตร้อน

ผลไม้สดเขตร้อนประกอบไปด้วยหลากหลายชนิดและมีหลายชนิดเป็นที่รู้จักของตลาดผลไม้ไทยเช่น กลิ้วย อินทผลัม มะเดื่อ สับปะรด อโวคาโด ฝรั่ง มะม่วง มังคุด เมล่อน มะละกอ และอีกมากมายเช่น เงาะ ลิ้นจี่ ลำไย มะขาม น้อยหน่า ขนุนและทุเรียน ผลไม้เขตร้อนบางชนิดเป็นที่นิยมอย่างมากของผู้บริโภคไทยเช่น สับปะรดและบางชนิดอาจยังไม่เป็นที่รู้จักมากเท่าที่ควรเช่น ทุเรียน มังคุดและลิ้นจี่อย่างไรก็ตามผู้บริโภคไทยจำนวนมากยังคงชื่นชอบบริโภคผลไม้เขตร้อนเป็นประจำ

ผักสด

ผักสดประกอบด้วย มะเขือเทศ หัวหอม ต้นกระเทียม แดงกวา กระเทียมและผักจำพวกมีหัวเช่น กะหล่ำปลี กะหล่ำดอก ผักกาดหอม ผักชีโครี ผักจำพวกมีรากเช่น แครอท หัวผักกาด บีทรูท หัวไชเท้า และผักอื่นๆ เช่น หน่อไม้ฝรั่ง มะเขือยาว ขึ้นฉ่าย เห็ด ผักโขม พริก ยี่หระ ข้าวโพดหวานและผักสลัด

พืชผลส่วนใหญ่รวมถึงผักและผลไม้สดจะปลูกมากในพื้นที่นอกกรุงเทพมหานคร ในจังหวัดต่างๆ ของประเทศไทยเช่น ระยอง ชลบุรี จันทบุรี เชียงใหม่และ ลำพูนที่มีภูมิอากาศเหมาะสมกับพืชนั้นๆ

การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทยไปสู่สหภาพยุโรป

รายชื่อผักและผลไม้ที่ใช้ยาฆ่าแมลงมากที่สุดและน้อยที่สุด

	ระดับการใช้ยาฆ่าแมลงสูง		ระดับการใช้ยาฆ่าแมลงต่ำ
ผลไม้	พีช สตอเบอรี่ เชอร์รี่ แคนดราอุป แอปเปิ้ล แอปเปิ้ลคอก ผลเนคทารีน ลูกแพร์ ราสเบอร์รี่แดง องุ่นนอก	ผลไม้	สับปะรด กล้วย แตงโม ลูกพลัม เกรปฟรุต มะม่วง
ผัก	ผักโขม พริกหยวก ขึ้นฉ่าย ถั่วเขียว มันฝรั่ง เห็ด แครอท	ผัก	อโวคาโด กะหล่ำดอก หน่อไม้ฝรั่ง บรอกโคลี หัวหอม กะหล่ำปลี มะเขือยาว

จากตารางคือตัวอย่างรายชื่อผักและผลไม้ที่ใช้ยาฆ่าแมลงมากที่สุดและน้อยที่สุด ช่องสี่เหลี่ยมด้านซ้ายผักและผลไม้จำพวกนี้ง่ายต่อการเจือปนด้วยสิ่งแปลกปลอมซึ่งจำเป็นต้องใช้ยาฆ่าแมลงในจำนวนสูงเพื่อปกป้องพืชผลนั้นเป็นเพราะว่าผักและผลไม้ในช่องแรกง่ายต่อการถูกทำลายจากการรบกวนของพวกแมลง โรคและศัตรูพืช อย่างไรก็ตามสารตกค้างจากยาฆ่าแมลงยังคงหลงเหลือ

อยู่ไม่มากก็น้อยในผักและผลไม้จำพวกนี้ซึ่งอาจเป็นอันตรายต่อผู้บริโภคได้หากไม่มีการควบคุมระดับการใช้สารเคมีที่ถูกต้อง แหล่งที่มาของข้อมูลเกี่ยวกับการส่งออกผักและผลไม้ไปยังอียูและการส่งออกภายใต้กฎระเบียบว่าด้วยการใช้สารยาฆ่าแมลงในผักและผลไม้มาจากสองแหล่งที่สำคัญได้แก่ กรมการส่งเสริมการส่งออกและกรมวิชาการเกษตรและข้อมูลอื่นๆ จากเอกสารความปลอดภัยด้านอาหารของอียู

ประเทศไทยมีบทบาทสำคัญในด้านการส่งออกผักไปยังตลาดอียูโดยอิงจากสถิติของกรมส่งเสริมการส่งออกจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศอันดับต้นๆ ที่อียูนำเข้าผัก

หากเช่นเดียวกันประเทศไทยจัดอยู่ในลำดับที่ 23 ที่อียูนำเข้าผลไม้คิดเป็นร้อยละ 7.2 จากการนำเข้าผลไม้จากประเทศทั่วโลก นอกจากนั้นการศึกษาชิ้นนี้ยังรวมไปถึงการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่รับผิดชอบในด้านความปลอดภัยมาตรฐานพืชกลุ่มผลิตภัณฑ์พืชและการออกไปรับรองสุขอนามัยพืชจากกรมวิชาการเกษตร หลังจากการสอบถามและศึกษาเกี่ยวกับความปลอดภัยของอาหารในด้านการปลูกผักและผลไม้และการใช้ผลิตภัณฑ์ปกป้องพืช นักวิจัยได้เรียนรู้ถึงปัญหาต่างๆ ของการส่งออกผลิตผักและผลไม้จากประเทศไทยไปอียู ตามที่บทความนี้ได้กล่าวไว้ว่าอียูต้องการที่จะปรับค่าระดับสารตกค้างสูงสุดให้มีคุณสมบัติกันทั้งทั้งประเทศสมาชิกโดยการกำหนดกฎหมายใหม่ด้วยการออกระเบียบมาตรการใหม่หมายเลข 396/2005 เพื่อคุ้มครองชีวิตมนุษย์สัตว์และสิ่งแวดล้อม ค่าระดับสารตกค้างสูงสุดต้องต่ำที่สุดเท่าที่จะกำหนดได้และต้องปลอดภัยสำหรับผู้บริโภค จากการศึกษาประเทศไทยเห็นว่าการปรับค่าระดับสารตกค้างสูงสุดให้สอดคล้องและเป็นมาตรฐานเดียวกันในอียูนับว่าเป็นสิ่งที่ดี ประเทศไทยยอมรับและถือปฏิบัติตามระเบียบใหม่นี้ นอกจากนั้นระเบียบใหม่นี้ไม่ส่งผลกระทบต่อ การส่งออกผักและผลไม้ไทยไปยังอียูแต่อย่างใดในปีที่ผ่านมา หากเปรียบเทียบกับปี 2550 แม้ว่าการส่งออกผักและผลไม้จะลดลงในปี 2551 แต่นั่นไม่ใช่ประเด็นของการที่อียูกำหนดใช้ระเบียบการใหม่ในการควบคุมสารตกค้างสูงสุดหากแต่เป็นเพราะวิกฤตเศรษฐกิจโลกที่ส่งผลกระทบแก่การนำเข้า

และส่งออกของประเทศทั่วโลก ถึงอย่างไรก็ตามประเทศไทยเองประสบปัญหาภายในยกตัวอย่างเช่นเกษตรกรไทยเคยใช้ยาฆ่าแมลงที่ไม่ถูกห้ามใช้ในผักและผลไม้และส่งออกไปยังอียูได้แต่ยาฆ่าแมลงชนิดนั้นๆ ไม่เคยถูกกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุด MRLs มาก่อนดังนั้นหลังจากมาตรการว่าด้วยการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดใหม่กำหนดให้ยาฆ่าแมลงทั่วไปชนิดใดที่ยังไม่เคยถูกกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดมาก่อนจะต้องถูกกำหนดไว้ที่ 0.01 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมโดยสอดคล้องกับเนื้อความในระเบียบการหมายเลข 396/2005 กล่าวไว้ว่ายาฆ่าแมลงชนิดใดที่ใช้ในการเกษตรกรรมทั้งในและนอกสหภาพยุโรปประมาณ 1100 ชนิดที่ยังไม่ถูกกำหนดค่ามาก่อนจะต้องถูกกำหนดค่าไว้ที่ 0.01 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัมเช่นกัน นอกจากนี้ปัญหาที่พบมากอีกอย่างหนึ่งคือเกษตรกร ผู้ผลิต ผู้ส่งออก รวมไปถึงผู้ค้าชาวไทยบางกลุ่มยังไม่ทราบถึงกฎหมายใหม่ของอียูฉบับนี้และยังไม่ได้รับการประกาศที่ชัดเจนเกี่ยวกับมาตรการใหม่นี้จึงเกิดปัญหาล้ายกับปัญหาที่พบในครั้งแรกกล่าวคือยาฆ่าแมลงที่เกษตรกรชาวไทยใช้ผลผลิตผักและผลไม้บางอย่างถูกต้องตามกฎหมายแต่เดิมเมื่อมาตรการใหม่นี้ออกมาฆ่าแมลงบางชนิดถูกห้ามใช้ในผลผลิตทางการเกษตรอีกต่อไป ยกตัวอย่างกรณีที่ประเทศไทยส่งออกผลผลิตผักและผลไม้ไปยังเนเธอร์แลนด์ถ้าหากเจ้าหน้าที่ด่านตรวจการนำเข้าของท่าอากาศยานในด้านความปลอดภัยอาหารสุ่มตรวจและพบว่าผลผลิตทางการเกษตรที่นำเข้าจากประเทศไทยมีการใช้ยาฆ่าแมลงสูงเกินกว่าค่าระดับสารตกค้างสูงสุดที่ได้กำหนดไว้ เจ้าหน้าที่จะแจ้งให้ผู้นำเข้าทราบถึงกฎหมายว่าด้วยการกำหนดค่าสารตกค้างสูงสุดและผู้นำเข้าจะต้องเสียค่าปรับเป็นเงินจำนวนมากถึง 14000-160,000 บาทเลยทีเดียวและผลผลิตทางเกษตรกรรมนั้นๆ จะถูกทำลายไปอีกด้วย

นักวิจัยหยิบยกตัวอย่างประเทศเนเธอร์แลนด์ขึ้นมาอ้างอิงนั้นเป็นเพราะว่าเนเธอร์แลนด์เป็นตลาดใหญ่ที่สุดในอียูที่นำเข้าผลิตภัณฑ์มากมายจากประเทศไทย นอกจากนั้นยังมีผู้ประกอบการชาวต่างชาติจำนวนมากร่วมมือกับผู้ส่งออกชาวไทยจัดตั้งระบบการตรวจสอบถึงแหล่งที่มาหรือ 'Traceability System' ขึ้น ระบบการตรวจสอบถึงแหล่งที่มาเป็นการตรวจสอบที่มาของ

ผลิตภัณฑ์อื่นๆ เช่น การตรวจสอบกลับไปถึงการเลี้ยงสัตว์ การเพาะปลูกพืชผล เป็นต้น เพื่อการส่งออกสินค้าต่างๆ รวมถึงผลผลิตทางการเกษตรจากประเทศไทยไปอยู่เป็นไปอย่างราบรื่น ประเทศไทยสามารถถามถึงค่าระดับสารตกค้างสูงสุดของผักและผลไม้ที่ยังไม่ถูกกำหนดค่าจากหน่วยงานความปลอดภัยด้านอาหารของอียู กรมวิชาการเกษตรจะเป็นผู้ดูแลการประเมินความเสี่ยงของยาฆ่าแมลงแต่ละชนิดและเสนอไปยังสำนักงานสุขภาพและผู้บริโภค (Directorate-General for Health and Consumers - DG-SANCO) เพื่อกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดสำหรับผักและผลไม้ไทย

ในกรณีที่มีสารตกค้างสูงเกินมาตรฐานที่กำหนดระบบการเตือนภัยเร่งด่วนสำหรับอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์หรือ Rapid Alert System for Food and Feed (RASFF) จะแจ้งให้ทราบทั่วกันถึงข้อมูลและมาตรการต่างๆ ที่กำหนดใช้เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ในปี 2551 ระบบการเตือนภัยเร่งด่วนประกาศว่าพบพืชผักของประเทศไทยมีสารยาฆ่าแมลงตกค้างเกินมาตรฐานกำหนด ได้แก่ ไทโพรพา กระดิน กะหล่ำปลี ถั่ว มะเขือยาวและผักชี ตัวอย่างรายชื่อยาฆ่าแมลงที่พบในพืชผักเหล่านี้ได้แก่ *Carbendazim*, *Cypermethrin*, *Chlorpyrifos*, *Ethion* and *Metalazyl* นอกจากนี้ยาฆ่าแมลงที่พบบ่อยในผักและผลไม้แต่อียูไม่อนุญาตให้ใช้ได้แก่ *Dicofol* and *EPN*

ตัวอย่างรายชื่อยาฆ่าแมลงที่อียูอนุญาตให้ใช้และไม่อนุญาตให้ใช้ในผักและผลไม้

ยาฆ่าแมลงที่ไม่อนุญาตให้ใช้ในตลาดอียูนั้นมีหลายตัว ได้แก่ EPN, Entomopathogenic nematodes, Dicofol, Omethoate และที่สามารถใช้ได้แต่ต้องอยู่ในปริมาณที่เหมาะสมก็มีจำพวก *Cypermethrin*, *Carbofuran*, *Carbendazim*, *Chlorpyrifos*, *Ethion*, *Metalazyl* ถึงแม้ว่ายาฆ่าแมลงเหล่านี้จะได้รับอนุญาตให้ใช้ได้ในประเทศไทยแต่บางชนิดก็ไม่อนุญาตให้ใช้ในตลาดอียู

การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทยไปสู่สหภาพยุโรป

กรมวิชาการเกษตรแห่งประเทศไทยจึงมีหน้าที่เผยแพร่ความรู้แก่เกษตรกร ชาวนา ชาวไร่ของไทยให้ทราบเกี่ยวกับการใช้สารเคมีในผักและผลไม้อย่างถูกต้องและปลอดภัยแก่ผู้บริโภค รวมถึงผู้ส่งออกและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดทราบถึงกฎระเบียบต่างๆ ของตลาดผู้นำเข้าเช่นเรื่องการกำหนดค่าระดับสารตกค้างสูงสุดใหม่ของ สหภาพยุโรปและสารเคมียาฆ่าแมลงบางชนิดที่ห้ามใช้ในตลาดอียูและบางชนิดที่ได้กำหนดค่าไว้แล้ว

สำหรับข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับยาฆ่าแมลงที่สามารถใช้ในตลาดอียูและระบบการเตือนภัยเร่งด่วนสำหรับอาหารมนุษย์และอาหารสัตว์สามารถเข้าดูได้ที่

<https://secure.pesticides.gov.uk/MRLs/search.asp>

และ https://ec.europa.eu/food/rapidalert/index_en.print.html

รายชื่อประเทศต่างๆ ในอียูที่ประเทศไทยส่งออกผักและผลไม้พร้อมกับใบรับรอง สุขอนามัยพืชมากที่สุดในปี 2551

ใบรับรอง สุขอนามัยพืช (Phytosanitary Certificate) นั้น คือ ประกาศนียบัตร ที่ทางกรมวิชาการเกษตรแห่งประเทศไทยสามารถรับรองให้แก่ผลิตภัณฑ์พืชของผู้ส่งออกที่มีคุณภาพและปลอดภัยต่อผู้บริโภคโดยคำนึงถึงกฎระเบียบของประเทศผู้นำเข้านั้นๆ ผู้ประกอบการที่ต้องการใบประกาศนียบัตรนี้ จำต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าผลิตภัณฑ์พืชนั้นๆ ถูกสุขลักษณะปราศจากแมลงและโรคพืช ณ สถานีบริการตรวจโรคพืชหากพิสูจน์ได้ว่าผลิตภัณฑ์นั้นๆ ถูกสุขลักษณะ เจ้าหน้าที่จะรับรองและออกประกาศนียบัตรให้แก่ผู้ร้องขอและจะต้องแสดงแก่เจ้าหน้าที่ ณ จุดนำเข้า

ผักสดที่ส่งไปสหภาพยุโรป ตามปริมาณการส่งออก ปี 2551

เฉพาะที่มีใบรับรองสุขอนามัยพืช

ที่	ประเทศปลายทาง	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
1	สหราชอาณาจักร	7,141,967	227,151,990
2	เนเธอร์แลนด์	4,144,376	102,045,096
3	ฝรั่งเศส	2,315,893	68,786,777
4	เยอรมนี	1,771,733	59,578,475
5	อิตาลี	849,732	15,619,676
6	อื่น ๆ	1,794,338	55,178,404
รวม		18,018,040	528,360,419

ผลไม้สดที่ส่งไปสหภาพยุโรป ตามปริมาณการส่งออก ปี 2551

เฉพาะที่มีใบรับรองสุขอนามัยพืช

ที่	ประเทศปลายทาง	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
1	ฝรั่งเศส	2,530,945	77,454,772
2	เนเธอร์แลนด์	2,291,201	64,165,506
3	สหราชอาณาจักร	1,502,474	79,738,896
4	เยอรมนี	847,039	30,886,038
5	อิตาลี	261,864	8,299,938
6	อื่น ๆ	540,377	19,284,535
รวม		7,973,900	279,829,684

การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทยไปสู่สหภาพยุโรป

ชนิดผักสดที่ส่งไปสหภาพยุโรป ตามปริมาณการส่งออก ปี 2551

เฉพาะที่มีใบรับรองสุขอนามัยพืช

ที่	ประเทศปลายทาง	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
1	GINGER ชิง	5,336,419	118,550,137
2	BABY CORN	4,233,644	136,476,205
3	ASPARAGUS หน่อไม้ฝรั่ง	788,718	31,927,604
4	CHINESE CONVULVULUS	651,462	17,356,204
5	LEMON GRASS ตะไคร้	640,786	17,483,727
6	อื่น ๆ	6,367,010	206,566,542
รวม		18,018,040	528,360,419

ชนิดผลไม้สดที่ส่งไปสหภาพยุโรป ตามปริมาณการส่งออก ปี 2551

เฉพาะที่มีใบรับรองสุขอนามัยพืช

ที่	ประเทศปลายทาง	ปริมาณ (กก.)	มูลค่า (บาท)
1	ลำไย	2,285,802	76,575,476
2	มะพร้าวอ่อน	1,292,432	18,241,051
3	มะม่วง	742,316	29,209,863
4	มะขาม (หวาน)	581,038	32,211,782
5	ส้มโอ	499,326	16,542,912
6	อื่น ๆ	2,572,986	107,048,600
รวม		7,973,900	279,829,684

แหล่งที่มา: กรมวิชาการเกษตร

หลังจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการใช้สารเคมีฆ่าแมลงในผักและผลไม้และการออกประกาศนียบัตรรับรองสุขอนามัยพืชจากกรมวิชาการเกษตรได้พบว่า กฎระเบียบใหม่เรื่องการป้องกันผลิตภัณฑ์พืชและระดับสารตกค้างยาฆ่าแมลงของอียูที่กำหนดใช้เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2551 นี้ไม่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกผักและผลไม้ของไทยแต่อย่างใดเพียงแต่ทางกรมวิชาการเกษตรจะต้องเผยแพร่ข้อมูลเกี่ยวกับกฎระเบียบต่างๆ ของอียูแก่เกษตรกร ผู้ส่งออกและผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการผลิตโรงงานผลิตและแปรรูปรวมถึงการส่งออกผลผลิตทางการเกษตรให้ทราบทั่วถึงกันเนื่องจากอียูเคร่งครัดและให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยด้านอาหารเป็นอย่างมากดังนั้นกรมวิชาการเกษตรจึงเป็นผู้ดูแลและควบคุมให้ผู้ผลิตและผู้ส่งออกชาวไทยถือปฏิบัติตามกฎหมายการนำเข้าสินค้าเกษตรกรรมของประเทศนั้นๆ โดยการแนบเอกสารต่างๆ อธิบายถึงผลิตภัณฑ์ป้องกันพืชชนิดใดและอัตราส่วนใดที่ได้รับการอนุญาตให้ใช้ในอียูภายใต้การผลิตที่ถูกต้องในฟาร์ม หรือ Good Agricultural Practice (GAP) โดยพิจารณาตั้งแต่พื้นที่การปลูก การดูแลรักษา การเก็บเกี่ยว และการจัดการหลังเก็บเกี่ยว เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ มีลักษณะตรงตามความต้องการ และมีความปลอดภัยต่อการบริโภค

ปัจจุบันนี้การส่งออกผักและผลไม้ของไทยไปสู่ตลาดอียูยังคงมีทิศทางดีและยังคงดำเนินไปด้วยดีแม้ว่าในขณะนี้ประเทศทั่วโลกจะประสบกับปัญหาเศรษฐกิจถดถอย แต่อย่างไรก็ตามประเทศไทยก็ไม่อาจปฏิเสธประเทศคู่แข่งที่สำคัญอย่างจีนหรือประเทศคู่แข่งเกิดใหม่อย่างเวียดนามในแง่ของค่าจ้างแรงงานที่ถูกกว่าหรือค่าขนส่งที่ต่ำกว่าได้ ตลาดผักและผลไม้ของอียูเป็นตลาดที่ใหญ่และสำคัญเป็นอย่างมากสำหรับผักและผลไม้ไทย ผักและผลไม้ส่วนใหญ่ที่นำเข้าจากประเทศไทยนั้นล้วนมาจากความนิยมชื่นชอบการบริโภคผักและผลไม้เขตร้อนของชุมชนคนเอเชียที่อาศัยอยู่ในประเทศสมาชิกต่างๆ ในอียูนั่นเอง

สุดท้ายนี้หากประเทศไทยยังคงเห็นความสำคัญในความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างอียูและยังคงปรารถนาให้เป็นไปอย่างราบรื่นและยาวนานนั้น หาก

การส่งออกผักและผลไม้ของประเทศไทยไปสู่สหภาพยุโรป

เพียงแต่ประเทศไทยเคารพกฎระเบียบ การดำเนินการต่างๆ และถือปฏิบัติตาม
ระเบียบของอียูโดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านความปลอดภัยของอาหาร ประเทศไทย
สามารถพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานของผลผลิตและให้ความสนใจในการใช้สารเคมี
ยาฆ่าแมลงมากขึ้นจะนำมาซึ่งการยอมรับจากประเทศต่างๆ ทั่วโลกถึงคุณภาพ
รสชาติความสะอาดและปลอดภัยของผลผลิตไทย

วารสารยุโรปศึกษา